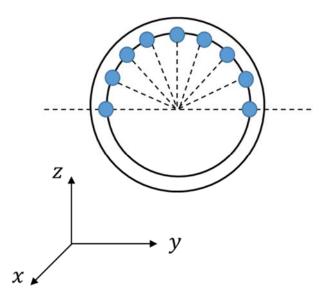
۱. یک مسئله مکانیابی منابع مغزی را با ۸ الکترود ثبت کننده و ۹ دوقطبی در نظر بگیرید. برای سادگی فرض می کنیم، هم الکترودها و هم دوقطبیها در یک صفحه دوبعدی (مثلاً صفحه yz به صورت زیر) قرار گرفتهاند و دوقطبیها به صورت منظم از محور y- تا y واقع شدهاند.

الف) اگر هر دوقطبی بتواند در هر سه جهت y ،x و z مولفه داشته باشد، ابعاد ماتریس lead-field چهقدر است؟

ب) اگر ماتریس G lead_field را از مسئله مستقیم داشته باشیم و بدانیم که دوقطبیها عمود بر سطح کرتکس (مدل کروی) هستند، روابط مربوط به حل مسئله مکانیابی را به ساده ترین فرم بنویسید.

ج) در حل مسئله معکوس قسمت (ب) به روش غیرپارامتری (با استفاده از مدل بیزین)، فرض کنید مکان و جهت دوقطبیها ثابت بوده اما اندازه آنها در زمان متغیر است. همچنین پزشک بخشهایی از کرتکس را مشخص کرده که احتمال فعالیت دوقطبیها در آن مناطق بیشتر است (به طور مثال شماره دوقطبیهایی که در این مناطق فعال قرار دارند، به ما داده شده است). با استفاده از روش WMNE، رابطه حل مسئله معکوس را بهگونهای که اطلاعات ارائه شده توسط پزشک در آن وارد شده باشد، بنویسید.

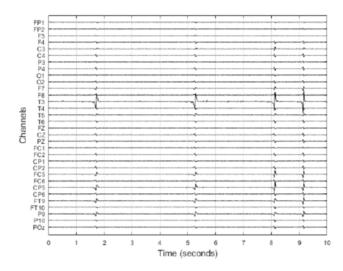
۲. به منظور ارزیابی یک الگوریتم مکانیابی منابع مغزی، یک مدل واقع گرایانه برای مغز در نظر گرفته شده که تمام سطح کرتکس را با ۵۰۰۰ دوقطبی با مکان معلوم و جهت ثابت و معلوم (عمود بر سطح کرتکس) پوشش می دهد و با در نظر گرفتن
۱۹ الکترود از سیستم استاندارد ۱۰-۲۰ و یک مدل BEM مسئله مستقیم را حل می کند.

یک یا چند دوقطبی بر روی کرتکس در نظر گرفته شده است و فعالیتهای صرعی اسپایکی به آنها نسبت داده شده است. با استفاده از مدل سر، مکان الکترودها، مکان دوقطبیها و فعالیت نسبت داده شده به آنها، پتانسیل مغزی بر روی الکترودها محاسبه شده و پتانسیلها به الگوریتم مکانیابی داده شده اند. هدف تعیین مکان منابع دوقطبی صرعی است.

الف) مدل مسئله مستقیم را در حالت کلی با در نظر گرفتن همه ۵۰۰۰ دوقطبی بالقوه فعال بنویسید. ابعاد ماتریس ترکیب (leadfield) را به طور دقیق مشخص کنید.

ب) یک دوقطبی در مکان r_i (از 0.00 مکان ممکن) در نظر گرفته و یک فعالیت مشخص صرعی (در بازهای به طول 0.00 نمونه زمانی) به آن نسبت می دهیم (جهت دوقطبی عمود بر سطح کرتکس است). فرمول محاسبه ولتاژ در الکترودها را به طور دقیق بنویسید. ابعاد ماتریسهای مربوط به دوقطبیها، پتانسیل الکترودها و ماتریس ترکیب را به طور دقیق مشخص کنید.

ج) برای حل مسئله مکانیابی منابع صرعی از میانگین دامنه ولتاژ کانالها در یک پنجره حول قله اسپایک استفاده می شود. با در نظر گرفتن روابط قسمت (الف) و (ب)، روابط حل مسئله مکانیابی را با استفاده از روش WMNE بنویسید. فرمول نهایی پاسخ را نیز بنویسید. ابعاد همه ماتریسها و بردارها را به طور دقیق مشخص کنید.

توجه: یک نمونه از سیگنال شبیه سازی شده در شکل نشان داده شده است.

د) فرض كنيد با اعمال الگوريتم مكانيابي قسمت (ج)، براى هر دوقطبي، اندازه ممان آن به دست آمده است. ميخواهيم با استفاده از يك روش ساده كارايي الگوريتم مكانيابي را بررسي كنيم. معياري ارائه دهيد كه كارايي الگوريتم را از نظر صحت تخمين مكان دوقطبي بسنجد. جزييات محاسبه اين معيار را شرح دهيد.

ه) معیاری ارائه دهید که الگوریتم مکانیابی را از منظر تخمین ممان دوقطبی در زمان ارزیابی کند.

و) در آزمایش دیگر، دو دوقطبی را در مکانهای غیرمجاور r_i و r_i (در دو لوب مختلف مغزی) در نظر گرفته و دو فعالیت همبسته صرعی (t=1:1000 $x_j(t)$ و t=1:1000 را به هر یک از دوقطبی ها نسبت می دهیم. فرمول محاسبه ولتاژ در الکترودها را به طور دقیق بنویسید. ابعاد ماتریسهای مربوط به دوقطبی ها، پتانسیل الکترودها و ماتریس ترکیب را به طور دقیق مشخص کنید.

ز) فرض کنید با یک الگوریتم غیرپارامتری ممان دوقطبیها را تعیین کردهایم. معیارهایی برای ارزیابی الگوریتم مکانیابی (از نظر تخمین مکان و ممان دوقطبیها) ارائه دهید. جزییات محاسبه معیارها را توضیح دهید.

ح) فرض كنيد با يك الگوريتم پارامتري مكان و ممان دوقطبيها را تعيين كردهايم. نحوه ارزيابي الگوريتم مكانيابي چه تفاوتي با بخش (ز) دارد؟

۳. در یک آزمایش تحریک بینایی، سیگنال مغزی کاربر از همه سطح سر با استفاده از ۳۲ الکترود قرار گرفته در یک سیستم 10-20 ثبت می شوند. می خواهیم تغییرات مکان پردازش اطلاعات بینایی را در طول زمان بررسی کنیم (در این آزمایش انتظار داریم که ابتدا فعالیت در ناحیه پسسری (ناحیه اولیه بینایی) باشد و به تدریج به سمت نواحی مرکزی سر انتقال یابد). مکان فعالیت مغزی را فقط با یک دوقطبی مدل می کنیم که در طول زمان، مکان و ممان آن تغییر می کند.

توجه: در این مسئله هدف، مدلسازی است نه حل مسئله. پس نگران پیچیده شدن روابط و مدلها نباشید.

الف) مدل مسئله مکانیابی منابع مغزی را با در نظر گرفتن یک دوقطبی متغیر (با مکان و ممان نامعلوم) در یک نمونه زمانی t_i بنویسید.

ب) حل مسئله معکوس قسمت (الف)، در دسته چهنوع روشهایی قرار می گیرد؟ چرا؟ تابعی را که در این مسئله بایستی بهینه (ماکزیمم یا مینیموم) شود، به صورت دقیق بر حسب معلومات مسئله بنویسید. دقیقاً مشخص کنید که تعداد مجهولات مسئله چهقدر است.

ج) با توجه به ماهیت مسئله، فرض می کنیم در طول یک بازه زمانی به اندازه ۱۰ نمونه زمانی، مکان دوقطبی ثابت بوده و فقط ممان آن تغییر می کند. مدل قسمت (الف) را در این حالت برای یک بازه زمانی ۱۰ نمونهای تکمیل کنید. تابع بهینه سازی را بر حسب معلومات مسئله بنویسید. در این حالت نیز دقیقاً مشخص کنید که تعداد مجهولات مسئله چهقدر است.

د) اگر در قسمت (ج)، در طول بازه زمانی ۱۰ نمونهای، علاوه بر ممان دوقطبیها، مکان دوقطبیها هم متغیر بود، مسئله چه تغییری میکرد؟ تعداد مجهولات مسئله چهقدر بود؟ حساسیت به نویز در حل مسئله (ج) بیشتر است یا (د)؟

ه) اگر در قسمت (ج) (با فرض ثابت بودن مکان دوقطبی در طول بازه زمانی با ۱۰ نمونه)، علاوه بر قید اصلی "سازگاری با دادههای ثبتشده"، این قید را نیز اضافه کنیم که تغییرات ممان دوقطبی در این بازه در نمونههای متوالی خیلی زیاد نیست و تغییرات به نرمی انجام می شود، تابع بهینه سازی قسمت (ج) را تکمیل کنید.

و) اگر در قسمت (ه)، در نظر بگیریم که ٥ بازه زمانی متوالی داریم که برای هر یک شرایط قسمت (ج) برقرار است ولی مکان دوقطبی در بازههای مجاور می تواند متفاوت باشد، تابع بهینه سازی قسمت (ه) را تکمیل کنید. ز) اگر در قسمت (و)، این قید را اضافه کنیم که در بازههای متوالی (٥ بازه متوالی، هر یک به طول ۱۰ نمونه زمانی)، تغییرات مکان دوقطبیها نداریم)، تابع بهینهسازی قسمت (و) را تکمیل کند.

3. به منظور ارزیابی یک الگوریتم مکانیابی منابع مغزی، یک مدل واقع گرایانه برای مغز در نظر گرفته شده که تمام سطح کرتکس را با ۵۰۰۰ دوقطبی با مکان معلوم و جهت ثابت و معلوم (عمود بر سطح کرتکس) پوشش می دهد و با در نظر گرفتن
۱۹ الکترود از سیستم استاندارد ۱۰-۲۰ و با یک مدل خطی BEM مسئله مستقیم را حل می کند.

دو Patch در نواحی گیجگاهی راست و پیشانی راست هر کدام شامل ۱۰۰ دوقطبی بههمهیوسته در نظر می گیریم (Patch 1 و Patch 2 در بازه زمانی T نمونهای را EEG بیتانسیل EEG ایجادشده از فعالیت Patch در بازه زمانی T نمونهای را $M_1 \in \mathbb{R}^{19 \times T}$ و پتانسیل Patch در بازه زمانی T نمونهای را $M_2 \in \mathbb{R}^{19 \times T}$ می نامیم. $M_2 \in \mathbb{R}^{19 \times T}$ می نامیم. $M_3 \in \mathbb{R}^{19 \times T}$ می نامیم.

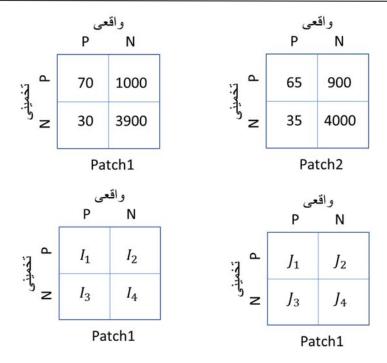
الف) مدل مسئله مستقیم را با فعال در نظر گرفتن دوقطبیهای Patch1 بنویسید. ابعاد ماتریس ترکیب (leadfield) را به طور دقیق مشخص کنید.

ب) برای مسئله بخش (الف)، می خواهیم با استفاده از روش WMNE مکانیابی انجام دهیم. مسئله بهینه سازی متناظر را نوشته و راه حل نهایی را به صورت یک فرمول فرم بسته بنویسید. ابعاد همه ماتریسهای استفاده شده را بنویسید. نتیجه به دست آمده از این بخش را به صورت $Q_1 \in \mathbb{R}^{5000 \times T}$ در نظر بگیرید. (توجه کنید که در این مسئله برای هر دوقطبی جهت ثابت بوده و فقط یک مجهول دامنه داریم).

ج) با در نظر گرفتن $M_2 \in \mathbb{R}^{19 \times T}$ بازنویسی کنید Patch2 بازنویسی کنید با در نظر گرفتن $M_2 \in \mathbb{R}^{19 \times T}$ بازنویسی کنید ($Q_2 \in \mathbb{R}^{5000 \times T}$).

د) در صورتی که هر دو Patch فعال باشند (پتانسیل حاصل را $M \in \mathbb{R}^{19 \times T}$ مینامیم)، پاسخ $Q \in \mathbb{R}^{19 \times T}$ که با استفاده از روش WMNE به دست می آید را برحسب پاسخ بخشهای (ب) و (q_1) بنویسید (q_2) و ساده کنید.

ه) اگر با در نظر گرفتن یک آستانه مشابه برای بخشهای (ب) و (+) ماتریسهای درهمریختگی متناظر و همچنین شماره دوقطبیهای دوقطبیهای متناظر با هر یک از دو ماتریس درهمریختگی به صورت زیر باشد I_k مجموعههای شامل شماره دوقطبیهای متناظر است):

در مورد ماتریس درهمریختگی متناظر با فعالیت هر دو Patch به صورت همزمان (پتانسیل $M \in \mathbb{R}^{19 \times T}$) با همان آستانه، چه می توان گفت؟ مجموع TN + FN در این حالت چه قدر است؟ مجموع TN + FP چه قدر است؟ صحت (Accuracy) این حالت را با استفاده از اطلاعات بالا به ساده ترین فرم بنویسید.

و) برای مسئله بخش (الف)، می خواهیم با استفاده از یک روش پارامتری (جستجوی غیرخطی)، یک دوقطبی متناظر با فعالیت و برای مسئله بهینهسازی ($M_1 \in \mathbb{R}^{19 \times T}$) Patchl بیابیم (فرض می کنیم در کل بازه زمانی T مکان و ممان دوقطبی ثابت است). فرم مسئله بهینهسازی برای یافتن این دوقطبی را بنویسید. ابعاد همه ماتریسهای استفاده شده را بنویسید. این بخش را برای فعالیت Patch2 نیز تکرار کنید.

ز) برای فعالیت همزمان دو Patch و با در نظر گرفتن ۲ دوقطبی فعال، بخش (و) را تکرار کنید. چه ارتباطی بین نتیجه بخش (ز) و بخش (و) وجود دارد؟ (ارتباط بین دو دوقطبی بهدست آمده از بخش (ز) و دو دوقطبی بهدست آمده از بخش (و))

0. در محاسبه ارتباطات کارکردی مغزی با استفاده از معیار ضریب همبستگی پیرسون، همبستگی دو الکترود ۱ و ۲ به صورت $ho_{x_1x_2}$ محاسبه شده است که $ho_1(t)$ و $ho_2(t)$ فعالیت ثبتشده در دو الکترود نسبت به یک الکترود غیرفعال روی استخوان ماستوئید است (فعالیت الکترود مرجع را صفر در نظر می گیریم). اگر $ho_2(t)$ و $ho_2(t)$ فعالیت این دو الکترود نسبت به الکترود فعالیت آن به صورت $ho_3(t)$ است و دو الکترود ۱ و ۳ و هم چنین ۲ و ۳ ناهم بسته باشند، مقدار همبستگی $ho_2(t)$ را محاسبه کرده و به فرم زیر ساده نمایید.

$$\rho_{y_1y_2} = \rho_{x_1x_2} \left(\sqrt{1+?} \sqrt{1+?} \right)^{-1} + \left(\sqrt{1+?} \sqrt{1+?} \right)^{-1}$$

آ. الف) با محاسبه ارتباطات کارکردی مغزی و تشکیل گراف باینری متناظر، ویژگیهای زیر را برای هر الکترود (معادل رأس i در گراف) تعریف کردهایم:

$$M(i) = \frac{1}{N-1} \sum_{i \neq j} \frac{1}{d_{ij}}$$

$$Q(i) = \frac{1}{N_{G_i}(N_{G_i} - 1)} \sum_{i \neq h \in G_i} \frac{1}{d_{jh}}$$

i که N تعداد رأسهای گراف بوده و d_{ij} طول کوتاهترین مسیر بین دو رأس i و i است. G_i است که شامل رأس و مصورت Q_{all} به صورت مستقیم آن است و M_{G_i} تعداد رأسها در زیرگراف G_i است. همچنین دو ویژگی M_{all} و M_{all} به صورت زیر تعریف شدهاند:

$$M_{all} = \frac{1}{N} \sum_i M(i) \ , \qquad Q_{all} = \frac{1}{N} \sum_i Q(i)$$

هر یک از ویژگیهای M(i)، M(i) هر یک از ویژگیهای M(i) هر یک از ویژگیهای و سنجش M(i) بیانگر چه مفهومی در گراف ارتباطات مغزی هستند؟ در چه دستهای از معیارها (سنجش تفکیکپذیری، سنجش یکپارچگی و سنجش مرکزیت) قرار می گیرند؟

ب) میخواهیم در یک مسئله BCI آنلاین برای طبقهبندی سیگنالها در دو کلاس "تصور حرکت دست" و "انجام عمل تفریق ذهنی"، از ویژگیهای معرفی شده در قسمت (الف) در باندهای مختلف فرکانسی استفاده کنیم. همه مراحل را از پروتکل ثبت (فاز آموزش و آزمون)، پنجره گذاری، استخراج گراف ارتباطات مغزی، نحوه ایجاد بردار ویژگیها و طبقهبندی توضیح دهید.

۷- در یک مطالعه نشان داده شده است که در افراد صرعی در زمان تشنج، نواحی مختلف مغز به صورت یکپارچه در باندهای فرکانسی آلفا و بتا فعال میشوند. مجموعه دادگان EEG از یک روز یک بیمار صرعی داریم که در آن بازههای رخداد تشنج مشخص شده است (داده آموزش). مجموعه دادگان همین فرد از روز دیگر را نیز در اختیار داریم که بازههای تشنجی مشخص نشده است. میخواهیم با استفاده از معیارهای ارتباطات کارکردی و ویژگیهای مرتبط با گراف ارتباطات کارکردی، بازههای تشنجی روز دوم را تعیین کنیم. در پاسخ خود نکات زیر را توضیح دهید:

- پیشپردازش در صورت نیاز
- نحوه بازهبندی دادههای آموزش و برچسبگذاری آنها

درس پردازش سیگنالهای الکتروانسفالوگرام

- فیلتر کردن دادهها در صورت نیاز
- استخراج ویژگی (چه ویژگی هایی، چرا و چگونه؟)
  - انتخاب ویژگی و طبقهبندی
  - نحوه ارزیابی دادههای آموزش
- نحوه تعیین بازههای تشنجی در دادههای روز دوم (با جزییات مورد نیاز)